
SMJERNICE ZA RAZVOJ JAVNIH POLITIKA – POREZNA POLITIKA

Projekt „Dijalogom do Hrvatske
mreže za društveno poduzetništvo“

Institut za razvoj i međunarodne
odnose – IRMO

Zagreb, svibanj 2022.

IRMO

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

SADRŽAJ

UVOD	3
1. POREZNA POLITIKA I DRUŠTVENA PODUZEĆA U EUROPSKOJ UNIJI (EU)	5
2. DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I POREZNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ	12
3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA.....	15
4. SMJERNICE ZA PROMJENE	16
LITERATURA	17

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

UVOD

Ovaj je dokument sastavni dio istraživanja koje se provodi u okviru projekta „Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo“, a kojem je cilj jačati kapacitete organizacija civilnog društva (OCD) uz potporu akademske zajednice, kako bi se uspostavio učinkovit dijalog svih dionika za društveni razvoj Republike Hrvatske (RH). Posebni ciljevi projekta su dvojac:

- a) jačanje partnerstva OCD-ova, društvenih poduzetnika i uključivanje novih članica u Hrvatsku mrežu za društveno poduzetništvo te provedba strukturiranog dijaloga svih dionika i donositelja odluka kako bi došlo do stvaranja poticajnog okruženja za razvoj društvenog poduzetništva (DP);
- b) provedba ispitivanja i znanstvena istraživanja u području DP-a, izrada smjernica za razvoj javnih politika utemeljenih na dokazima, analiza društvenog utjecaja predloženih intervencija kako bi se, na temelju znanosti, ponudila rješenja za razvoj DP-a u demokratskom dijalogu svih dionika.

Projekt se provodi participativno, a namijenjen je sljedećim ciljnim skupinama: organizacijama civilnog društva (50), socijalnim partnerima (30 poduzetnika i 4 sindikata), Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (HZZ) (10), Centrima za socijalnu skrb (10), jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave (JRLS) (20) i znanstvenim organizacijama (5).

Ovaj dokument „Smjernice za razvoj javnih politika – porezna politika i društveno poduzetništvo“ jedan je od osam dokumenata koji nude smjernice za javne politike, a koji su izrađeni u okviru projekta. Ostale smjernice odnose se na sljedeće teme:

1. zakonodavni okvir i društveno poduzetništvo,
2. društveno poduzetništvo, ranjive skupine i socijalne usluge,
3. društveno poduzetništvo u poljoprivredi,
4. komunikacijski kanali društvenog poduzetništva i nositelja javnih politika te instituti potpore,
5. društveno poduzetništvo i obrazovni sustav,
6. društveno poduzetništvo i državna imovina,

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

7. društveno poduzetništvo i mladi.

Dokument najprije donosi kratak pregled međudnosa poreznih politika i društvenog poduzetništva na europskoj i nacionalnoj razini. Potom predstavlja rezultate evaluacije provedbe aktivnosti planiranih Strategijom razvoja društvenog poduzetništva u okviru mjere 2. - Uspostava financijskog okvira za učinkoviti rad društvenih poduzetnika, uz komparativni pregled rezultata istraživanja fokus grupa o problematici porezne politike i prethodna istraživanja provedena u okviru projekta. Naposljetku, predlažu se smjernice vezano uz poreznu politiku i društveno poduzetništvo.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

1. POREZNA POLITIKA I DRUŠTVENA PODUZEĆA U EUROPSKOJ UNIJI (EU)

Društvena poduzeća dijelom su poduzetničkog okruženja uz istovremeno ostvarivanje načela socijalne ekonomije. Za razliku od poduzeća koja slijede isključivo komercijalne ciljeve, društvena poduzeća slijede društvene i ekonomske ciljeve te dobrobit lokalne zajednice u kojoj djeluju.

U tom kontekstu, porezna politika, posebice porezne olakšice, mogu biti važan element regulatornog okruženja društvenih poduzeća jer se tim olakšicama nagrađuje misija društvene odgovornosti DP-ova.

Aktivnom porezno politikom moguće je osigurati konkurentnost društvenih poduzeća na tržištu ili omogućiti kompenzaciju za gubitak produktivnosti zbog odabira zapošljavanja radnika niže produktivnosti koji su u procesu reintegracije unutar poduzeća.

U slučaju neprofitnih organizacija porezne olakšice također mogu biti usmjerene na smanjenje troškova proizvodnje i/ili pruženih usluga čime se omogućava njihova šira dostupnost i konkurentnija ponuda unutar područja u kojem djeluju.

Neovisno o organizacijskom obliku u kojem djeluju društveni poduzetnici u većini europskih zemalja uživaju sve porezne olakšice koje već postoje za poduzeća i za neprofitne organizacije. Neke zemlje imaju i dodatne porezne olakšice isključivo namijenjene društvenim poduzetnicima.

Tablica 1. Zemlje EU-a s obzirom na posebne porezne olakšice za društvena poduzeća

Zemlje s posebnim poreznim olakšicama za društvena poduzeća	Zemlje u kojima nema posebnih poreznih olakšica za društvena poduzeća
Austrija, Danska, Estonija, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Španjolska	Belgija, Bugarska, Hrvatska, Cipar, Češka, Finska, Malta, Nizozemska, Slovenija, Švedska, Ujedinjeno Kraljevstvo

Izvor: European Commission, 2020.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Osnovni oblici dodatnih (posebnih) poreznih olakšica za društvene poduzetnike u zemljama članicama EU-a su sljedeći:

- oslobođenje od poreza na zadržanu dobit (najrašireniji oblik olakšica),
- oslobođenje od PDV-a ili niža stopa PDV-a,
- troškovi socijalnog osiguranja smanjeni ili pokriveni subvencijama i
- porezna smanjenja odobrena privatnim i/ili institucionalnim donatorima.

U zemljama sa značajnim aktivnostima društvenih poduzetnika, poput Njemačke, porezne olakšice su društvenim poduzetnicima izrazito učinkovita mjera potpore. U zemljama sa slabije razvijenim društvenim poduzetništvom i općenito slabije razvijenim neprofitnim sektorom uglavnom se koriste porezne olakšice kojima se stimulira razvoj poduzetništva u cjelini.

Porezne olakšice za društvene poduzetnike u zemljama EU-a koje koriste posebne mjere prikazane su u tablici 2.

Tablica 2. Pregled poreznih olakšica za društvene poduzetnike po zemljama Europske unije

Posebne porezne olakšice za DP-ove	POREZ NA DOBIT	OSLOBOĐENJE OD PDV-a / SNIŽENA STOPA	SMANJENI TROŠAK SOC.OSIG. / SUBVENCIJE	POREZNA SMANJENJA ODOBRENA DONATORIMA u smislu povrata poreza	OPIS
AUSTRIJA	potpuno oslobođenje (25 %)	ima	potpuno	ima, s ograničenjima	Poduzeća i pojedinci mogu donacijama odbiti porez u iznosu do 10 % njihovog profita, ali kroz 5 godina taj iznos ne smije biti veći od 500 000 eura.
DANSKA	nema	nema	nema	nema	-
ESTONIJA	nema	nema	nema	ima, s ograničenjima	Donacije i darovi oslobođeni su poreza u visini do 3 % u istoj kalendarskoj godini ili do 10 % dobiti poreznog obveznika posljednje financijske godine koja završava početkom kalendarske godine.
FRANCUSKA	potpuno oslobođenje (25 %)	ima	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Dane donacije iznose odbitak od 66 % - 75 % poreza. Javne potpore udrugama nisu uključene u njihov oporezivi prihod za PDV, bez obzira na njihov fiskalni režim. Mogu imati smanjene doprinose za socijalno osiguranje pod određenim uvjetima, ovisno o vrsti radnika koje zapošljavaju.
NJEMAČKA	potpuno oslobođenje (15 %)	ima	nema	ima, s ograničenjima	Društveni poduzetnici moraju potrošiti sav višak ostvaren njihovim aktivnostima u razdoblju od dvije godine. Donacije su porezno priznate. Maksimalni porezni

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

					odbitak je do 20 % prihoda godišnje ili do 0,4 % ukupnog prometa uvećano za godišnji iznos plaća.
GRČKA	potpuno oslobođenje (22 %)	nema	ima, s ograničenjima	nema	Ranjive skupine zaposlenika mogu uz plaću primati i socijalne naknade.
MAĐARSKA	potpuno oslobođenje (9 %)	ima	nema	ima, s ograničenjima	Zakon o porezu na dobit definira donacije kao olakšice za porez na dobit i to kao potporu organizacijama za javno dobro i crkvenim organizacijama. Primatelji donacija izdaju potvrde o donacijama, čime se osigurava smanjenje osnovice poreza na dobit od 20 % za pojedinačnu donaciju i dodatnih 20 % za ugovor o trajnoj donaciji. Doniranje dobara i usluga u takve svrhe također je oslobođeno PDV-a.
IRSKA	potpuno oslobođenje (25 %)	nema	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Subvencionira se plaća financijskim poticajima za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a koje rade više od 20 sati tjedno. Donacije su odobrene dobrotvornim ustanovama i drugim DP-ovima ali direktori/rukovoditelji DP-ova ne smiju taj novac isplaćivati sebi.
ITALIJA	potpuno oslobođenje (24 % ili 3,9 % na proizvodnju)	ima	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Donacije se odbijaju od poreza. U nekoliko regija se ne plaća regionalni porez za financiranje zdravstvenog osiguranja, a zadruge su oslobođene plaćanja doprinosa na socijalno osiguranje. Moguće je besplatno korištenje državne imovine. Ponudena je mogućnost pojedinim poreznim obveznicima da svojih 30 % poreza koji moraju platiti državi ulože u nove DP-ove (max starosti DP-a je 5 god), pod uvjetom da se ulaganje održava najmanje 5 godina do maksimalnog iznosa od milijun eura. Društvena poduzeća mogu od oporezivog dohotka odbiti 1 800 000 EUR.
LITVA	djelomično oslobođenje (15 %)	nema	nema	ima, s ograničenjima	Financijska potpora za otvaranje DP-a u smislu besplatnog korištenja državne imovine, kao i mentora i savjetnika iz javne uprave.
LATVIJA	potpuno oslobođenje (20 %)	nema	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Sva se dobit reinvestira, pa su DP-ovi oslobođeni poreza na dohodak. Donacije organizacijama za opće dobro koje su u skladu s ciljevima definiranim statutom (pod uvjetom da je primatelj dostavio podatke donatoru o iskorištenju donacije do kraja iste godine).

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

LUKSMEBURG	potpuno oslobođenje (24,94 %)	djelomično	nema	ima, s ograničenjima	Ukoliko DP posluje i ostvaruje prihode, podliježe PDV-u. Donacije se odbijaju kao posebni troškovi.
POLJSKA	potpuno oslobođenje (19 %)	ima	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Subvencije za zaposlenike za doprinose za mirovinu, zdravstveno i mirovinsko osiguranje. Donacije dane DP-u mogu se isključiti iz prihoda prije oporezivanja do 6 % ukupnog prihoda donatora u slučaju pojedinaca i 10 % u slučaju trgovačkih društava.
PORTUGAL	djelomično oslobođenje (21 % kopno, 20 % Madeira, 16,9 % otočje Azori)	ima	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Oslobođenje poreza na dobit ovisi o statutu društvenog poduzeća. DP-ovi ne moraju plaćati porez na nekretnine, te su izuzeti od plaćanja komunalnih naknada. Imaju razne subvencije i olakšice za zapošljavanje. Donatori uživaju porezne olakšice za donacije dane DP-ovima koje su priznate kao izdatak za potrebe poreza ovisno o ciljanim skupinama / društvenim problemima koji se rješavaju i o doniranom iznosu. Porezni obveznici imaju pravo na porezni odbitak donacijom i ulaganjem u DP. Moguće je donirati 15 % PDV-a plaćenog za određene usluge koji bi se inače vratio poreznom obvezniku.
RUMUNJSKA	djelomično oslobođenje (16 %)	nema	nema	nema	Porezne olakšice za sve koji zaposle osobe s poteškoćama, kao i porezni odbitak na plaću za zaposlenike s teškim invaliditetom. DP-ovi koji zaposle nezaposlene osobe starije od 45 godina, samohrane roditelje, dugotrajno nezaposlene ili mladu osobu s invaliditetom dobivaju mjesečnu subvenciju u iznosu od 450 eura tijekom 12 mjeseci i 18 mjeseci za osobu s invaliditetom. Ako DP u godini posluje ispod 15.000 eura ne mora plaćati određene poreze (porez na članarine, porez na registraciju, donacije, sportske događaje, konferencije, festivale ili za prikupljanje novaca).
SLOVAČKA	djelomično oslobođenje (21 %)	djelomično	ima, s ograničenjima	nema	Društveno poduzeće osnovano kao udruga ima pravo na porezne olakšice. DP čija je temeljna djelatnost gospodarska ne oporezuje se, pod uvjetom da je uključen na popis djelatnosti dopuštenih za DP-ove. Donatori ne uživaju porezne olakšice ili druge vrste pogodnosti. DP može podnijeti zahtjev za smanjenje doprinosa za socijalno i zdravstveno

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

					osiguranje za zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba za period do 12 mjeseci, ovisno o specifičnoj situaciji zaposlenika.
ŠPANJOLSKA	djelomično oslobođenje (25 %)	nema	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Izuzeće od poreza na zadržanu dobit koje je ograničeno ovisno o pojedinom DP-u. Za zaposlenike s poteškoćama smanjeni su troškovi socijalnog osiguranja. Kroz posebni mehanizam za određivanje postotka poreza alociraju se državna sredstva (postotak poreza na dobit) za financiranje društvenih projekata koje su odabrala Ministarstva socijalnih i vanjskih poslova. Godišnje se prikupi oko 200 milijuna eura za oko 1000 projekata. Potiče se javno-privatno partnerstvo kao novi model društvenih poduzeća.

Izvor: obrada autora

U tablici 3. prikazan je pregled poreznih olakšica u zemljama koje nemaju **specifične** olakšice za društvene poduzetnike, ali imaju mjere namijenjene poticanju poduzetništva općenito.

Tablica 3. Pregled poreznih olakšica za poduzetnike općenito koje mogu koristiti i društveni poduzetnici

Posebne porezne olakšice za DP	POREZ NA DOBIT	OSLOBOĐENJE OD PDV-a / SNIŽENA STOPA	SMANJENI TROŠAK SOC.OSIG. / SUBVENCIJE	POREZNA SMANJENJA ODOBRENA DONATORIMA u smislu povrata poreza	OPIS
BELGIJA	djelomično oslobođenje (25 %)	nema	potpuno	ima, s ograničenjima	Imaju ista prava i obveze kao ostala poduzeća, neka od njih mogu osigurati porezne olakšice privatnim ili institucionalnim donacijama pod određenim uvjetima. Na regionalnoj razini postoje i odbici, doprinosi za socijalno osiguranje za zapošljavanje pojedinih radnika koji su bili nezaposleni (čak i na kratko).
BUGARSKA	djelomično oslobođenje (10 %)	nema	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	Porezne olakšice odnose se na donatore određenih ranjivih skupina (osobe s invaliditetom, socijalno ugrožene osobe i sl.), te naknade za dugotrajno nezaposlene osobe ili osobe s invaliditetom. DP može od države tražiti raspodjelu godišnjeg poreza na dobit i u potpunosti ga koristiti za integraciju osoba s invaliditetom ili za održavanje i

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

					otvaranje radnih mjesta u sljedeće dvije godine. Također, osobe s invaliditetom mogu dobiti povrat do 30 % doprinosa.
HRVATSKA	djelomično oslobođenje (18 %)	nema	potpuno	ima, s ograničenjima	Poslodavac koji zapošljava osobu s invaliditetom, i osoba s invaliditetom koja se samozapošljava ima pravo ostvariti porezne olakšice i razne novčane poticaje. Postoje porezne olakšice u potpomognutim područjima i gradu Vukovaru, ne samo za DP-ove.
CIPAR	nema	nema	nema	nema	
ČEŠKA	djelomično oslobođenje (19 %)	nema	nema	ima, s ograničenjima	Društvena poduzeća kao i svi mali poduzetnici koji imaju sekundarnu ekonomsku aktivnosti prijavljuju samo ograničenu vrstu prihoda na koju se obračunava porez na dobit. Porezna rasterećenja postoje kod poduzetnika početnika.
FINSKA	nema	nema	ima, s ograničenjima	nema	Subvencioniranje plaća u posebnim uvjetima, kao npr. zapošljavanje osoba smanjene radne sposobnosti, dugotrajno nezaposlenih osoba ili osoba s invaliditetom. Subvencija se odnosi na 50 % troškova plaće, do maksimalno 1300 eura mjesečno do 36 mjeseci za osobe s invaliditetom, 12 mjeseci za nezaposlene osobe i 24 mjeseci za teško zapošljive osobe.
MALTA	potpuno oslobođenje (35 %)	nema	nema	nema	
NIZOZEMSKA	djelomično oslobođenje (25,8 %)	nema	nema	ima, s ograničenjima	Budući da se na DP-ove ne primjenjuje poseban pravni okvir, nemaju poseban porezni tretman. Za porezne olakšice DP-ovi moraju imati poseban tzv. ANBI status kojim garantiraju da se 90 % aktivnosti odvija kao javni interes. Donacije organizacijama koje imaju ANBI status mogu se odbiti od poreza na dohodak, od minimalno 1 % do maksimalno 10 % ukupnog prihoda (najmanje 60 eura). Takvi DP-ovi imaju pravo na povrat poreza na energiju

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

SLOVENIJA	djelomično oslobođenje (19 %)	nema	ima, s ograničenjima	ima, s ograničenjima	DP-ovi su oslobođeni plaćanja poreza za svoje neprofitne djelatnosti, ali plaćaju iste poreze kao i druga poduzeća za svoje profitne djelatnosti. Oslobođeni su plaćanja PDV-a za aktivnosti od javnog interesa kada njihov oporezivi dohodak ne prelazi 50 000 eura godišnje. Tvrtke i pojedinci kao porezni obveznici mogu 0,5 % svog poreza na dohodak dodijeliti DP-u.
ŠVEDSKA	djelomično oslobođenje (20,6 %)	nema	potpuno	nema	DP-ovi imaju isti fiskalni okvir kao ostala poduzeća. Mogu dobiti oslobođenje od poreza na prihode od prodaje ako su njihovi ciljevi ispunili kriterije javne koristi (minimalno 90 % aktivnosti i 80 % prihoda vezano za javnu dobrobit).
VELIKA BRITANIJA	djelomično oslobođenje (19 %)	nema	nema	ima, s ograničenjima	Svi osim dobrotvornih ustanova plaćaju poreze, ali ako je DP registriran s PDV-om, PDV se ne obračunava na taj prihod.

Izvor: obrada autora

Iako društveni poduzetnici mogu imati koristi od poreznih olakšica, niz je izazova vezanih za različitost pravnih oblika u kojima se društveni poduzetnici pojavljuju (poput trgovačkih društava, udruga, zadruga i sl.) te za nemogućnost jednoznačnog propisivanja poreznih rasterećenja. Izbor poreznih olakšica utječe na društvene poduzetnike pri odabiru pravnog oblika u kojem će djelovati, a koji ne mora nužno biti u skladu s njihovim razvojnim ciljevima i društvenom ulogom u lokalnoj zajednici.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

2. DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I POREZNI SUSTAV U REPUBLICI HRVATSKOJ

Društveni poduzetnici u Republici Hrvatskoj nemaju **specifične (posebne)** porezne olakšice poput smanjenja stope PDV-a ili oslobođenja od poreza na dobit. Neovisno o tome jesu li DP-ovi udruge, zadruge, trgovačka društva ili obrti, glavno načelo koje određuje porezni status određene organizacije nije njezin pravni oblik, već sudjelovanje u tržišnom natjecanju.

Mogućnost definiranja kriterija za odabir ekonomski najpovoljnije ponude (ENP), omogućuje različito ponderiranje kriterija cijene spram drugih, kvalitativnih kriterija.

Vidović (2019) upućuje na neke postojeće porezne intervencije u Hrvatskoj koje mogu pomoći razvoju društvenog poduzetništva:

- Organizacije civilnog društva podliježu porezu na dobit samo na gospodarske djelatnosti koje donose dobit. Ovisno o visini godišnjeg prihoda, oporezuju se redovnim poslovnim stopama od 10 % do 7,5 milijuna kuna. Ako neprofitne organizacije ne obavljaju gospodarsku djelatnost nisu obvezne plaćati porez na dobit.
- Prihod ostvaren potporama i donacijama, ne podliježe porezu na dobit. Također, neprofitne organizacije obično ne podliježu PDV-u. No, ako se bave gospodarskom djelatnošću, postaju obvezne plaćati PDV, kao i svako drugo poduzeće kada njihov godišnji prihod ostvaren od gospodarskih djelatnosti prelazi 300 000 kuna.
- Tvrtke koje zapošljavaju osobe s invaliditetom, imaju pravo na nekoliko poticaja. Poslodavci mogu ostvariti subvenciju plaće pri zapošljavanju u visini od 10 – 70 % osnovice plaće, ovisno o odluci Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom ili Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Pravilnikom o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 145/2020) definirane su subvencije za prilagodbu radnog mjesta, za dodatno stručno obrazovanje, pomoć i sl.
- Poslodavci mogu koristiti dio smanjenih doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje kada zapošljavaju: (a) osobe mlađe od 30 godina (oslobođeni su plaćanja pet godina); (b) osobe koje se prvi put zapošljavaju (oslobođeni su plaćanja na godinu dana); (c) nezaposlene ili dugotrajno nezaposlene osobe (oslobođeni su plaćanja na dvije godine); (d) osobe na stručnom osposobljavanju.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

- Mladi koji su bili zaposleni u prethodnoj godini ostvaruju pravo na povrat poreza i prireza: (a) osobe do 25 godina ostvaruju 100 % povrata, (b) osobe od 25 do 30 godina ostvaruju 50 % povrata.
- Pojedinci i tvrtke mogu umanjiti poreznu osnovicu kada daju donaciju neprofitnim organizacijama. Zakon propisuje da za smanjenje poreza mogu prijaviti najviše 2 % svoga godišnjeg prihoda. Ovaj poticaj reguliran je Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o porezu na dobit.
- Poduzetnici koji djeluju u potpomognutim područjima i gradu Vukovaru također mogu ostvariti olakšice.

Tablica 4. Postojeći poticajni porezni okvir za poslovanje društvenih poduzeća u Hrvatskoj (Vidović, 2019)

Smanjeni doprinosi/troškovi mirovinskog osiguranja	Porezna oslobođenja i niže stope	Porezna smanjenja za donacije
<p>Poslodavci mogu imati subvencije na plaće za zapošljavanje.</p> <p>Poslodavci mogu dobiti subvencionirane troškove za prilagodbu radnog mjesta za osobe s invaliditetom i druge troškove vezane uz zapošljavanje osoba s invaliditetom.</p> <p>Poslodavci mogu koristiti smanjene troškove mirovinskog osiguranja pri zapošljavanju mladih, nezaposlenih ili dugotrajno nezaposlenih osoba, osoba koje se prvi put zapošljavaju te za stručno osposobljavanje.</p>	<p>Svi poslovni subjekti koji obavljaju gospodarsku djelatnost oslobođeni su PDV-a ako njihov godišnji prihod (odnosno prihod od gospodarskih djelatnosti) ne prelazi 300 000 kuna (oko 40 000 eura).</p> <p>Neprofitne organizacije koje ne obavljaju gospodarsku djelatnost nisu obvezne plaćati porez na dobit.</p>	<p>Pojedinci i tvrtke mogu si smanjiti poreznu osnovicu kroz donacije nevladinim organizacijama u iznosu do 2 % svoga godišnjeg prihoda.</p>

Uspostava financijskog okvira za potporu razvoju društvenog poduzetništva sadržana je u jednoj od mjera Strategije razvoja društvenog poduzetništva za razdoblje od 2015. do 2020. godine.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
 MREŽE ZA DRUŠTVENO
 PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

Nalazi vrednovanja društvenog poduzetništva provedenog tijekom 2021. godine pokazali su da te mjere do danas nisu ostvarene, te da su izostale promjene u sustavu financiranja društvenog poduzetništva, a time i sustav posebnih poreznih olakšica kojima bi se potaknuo i ojačao njihov rast i razvoj.

Također, bilo je planirano održati radionice za financijsko i porezno opismenjavanje društvenih poduzetnika (mjera 3.9. Financijsko i porezno opismenjavanje za društvene poduzetnike) pod nadležnosti Ministarstva financija i Ministarstva rada i mirovinskoga sustava za organizacije civilnog društva. U tu je svrhu bilo namijenjeno 2 000 000 kuna i očekivalo se najmanje 20 održanih radionica te 400 osoba uključenih u radionice. To također nije provedeno.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U okviru projekta „Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo“ tijekom 2021. godine organizirane su rasprave u formi fokus grupa. Jedna od tema rasprave bilo je i pitanje odnosa porezne politike prema društvenom poduzetništvu. Zaključak provedenih rasprava je da porezna politika u Republici Hrvatskoj ne prepoznaje društveno poduzetništvo kao zasebnu nišu, te da je za daljnji intenzivniji razvoj društvenog poduzetništva, a u cilju smanjenja poreza ključno osmisliti skupinu mjera.

Neke od mjera koje se predlažu se sljedeće:

- ukidanje poreza u društvenom poduzetništvu za prve dvije godine poslovanja, a potom postepeno uvođenje poreza ovisno o ostvarenom profitu (definirano po razredima prihoda),
- općenito niži porez na društveno poduzetništvo,
- smanjenje poreza na zaposlene u društvenom poduzetništvu kako bi se potaknulo ljude na rad u tom sektoru.

S obzirom na pitanje vezano za moguće smanjenje poreza u društvenom poduzetništvu, stavovi sudionika fokus grupa se razlikuju u rasponu od mjere potpunog ukidanje poreza do njegova značajnog smanjenja čime bi se stvorilo poticajno okruženje za društveno poduzetništvo. Kao pozitivan primjer ističe se sustav poticanja i podrške društvenom poduzetništvu kakav imaju Italija i Poljska. Te zemlje imaju zasebne zakone o društvenom poduzetništvu.

Na pitanje postoje li neke druge mjere porezne politike koje mogu pozitivno djelovati na društvene poduzetnike, sudionici fokus skupina odgovorili su kako smatraju da postoje, posebice vezano za porezna rasterećenja, ali da one nisu dovoljno komunicirane prema potencijalnim korisnicima u društvenom poduzetništvu. Neki od primjera koji se navode su porezne olakšice za samozapošljavanje, poticaji za zapošljavanje invalida i sl. Svi sudionici fokus grupa smatraju da sve te mjere poreznih rasterećenja ujedno djeluju i na društvene poduzetnike.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

4. SMJERNICE ZA PROMJENE

Općenito, nedovoljno poznavanje društvenog poduzetništva i nepostojanje jasnih smjernica i okvira na nacionalnoj razini predstavlja problem za razvoj i daljnje poticanje društvenog poduzetništva. Još uvijek. S druge strane, sami društveni poduzetnici nedovoljno poznaju poticajne mjere i porezne olakšice koje im stoje na raspolaganju.

Smjernice vezane uz društveno poduzetništvo i poreznu politiku vezane su za promjenu cjelokupnog sustava promatranja i praćenja društvenog poduzetništva.

- Ukoliko se pristupi cjelovitoj reformi ovog segmenta socijalne ekonomije i donese novi zakon kojim se regulira društveno poduzetništvo u svim pravnim oblicima u kojima se javlja (trgovačka društva, obrti, OPG-ovi, udruge, zadruge i sl.) takav bi pristup omogućio daljnju razradu specifičnih poreznih olakšica i izuzetaka od naplate poreza za sve društvene poduzetnike (prema talijanskom modelu). Neki od prijedloga fokus grupa su da se sufinanciraju ostali troškovi tri do pet godina, 100 % financiranje ostalih troškova kroz mjere minimalno u prvoj godini poslovanja, a dalje ovisno o uspješnosti poslovanja i dodatnim sredstvima za subvencioniranje svih društvenih poduzetnika.
- Ukoliko se ne donese novi zakon o društvenom poduzetništvu ključni iskoraci bili bi u intenzivnoj edukaciji svih društvenih poduzetnika za korištenje postojećih instrumenata i olakšica te subvencija u njihovom radu.

Neovisno u kojem smjeru se bude nastavio razvoj društvenog poduzetništva ključno je ojačati kapacitete društvenih poduzetnika u prikupljanju financijskih sredstva za njihov rad. Slijede aktivnosti koje je moguće provesti u kratkom roku:

- Održati planirane edukacije za financijsko i porezno opismenjavanje društvenih poduzetnika.
- Pripremiti i provesti edukacije u pripremi i provedbi projekata financiranih sredstvima Europske unije.
- Pripremiti i provesti edukacije o ostalim izvorima financiranja društvenih poduzetnika, poput modela javno privatnog partnerstva, kampanja prikupljanja financijskih sredstva i ostalih hibridnih modela poslovanja.

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

LITERATURA

1. Baturina, Danijel (2021). Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine „Želje i Stvarnost”. Radionica projekta: Dijalogom do Hrvatske mreže za društveno poduzetništvo. Zagreb. Dostupno na: https://www.socialbiz.cerura.hr/images/2021/04/12/Strategija_razvoja_dp-08_04.pdf (4. 5. 2022.)
2. European Commission (2016) State-Owned Enterprises in the EU: Lessons Learnt and Ways Forward in a Post-Crisis Context. *Institutional Paper* 031. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/publications/economy-finance/state-owned-enterprises-eu-lessons-learnt-and-ways-forward-post-crisis-context_en (4. 5. 2022.)
3. European Commission (2018) *An Analysis of Public Assets and their Management in the European Union*. Dostupno na: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities/analysis-public-assets-and-their-management-european-union_en (4. 5. 2022.)
4. European Commission (2020). *Social enterprises and their Ecosystems in Europe, Comparative synthesis report*, str. 92. Dostupno na: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=hr&pubId=8274> (4. 5. 2022.)
5. Europska komisija (2021) *Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Izgradnja gospodarstva za ljude: akcijski plan za socijalnu ekonomiju*. {SWD(2021) 373 final}, Bruxelles, 9. 12. 2021. COM(2021) 778 final. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52021DC0778> (4. 5. 2022.)
6. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021) *Vrednovanje djelatnosti, učinkovitosti i učinka operativnog programa učinkoviti ljudski potencijal 2014. - 2020. Grupa 7: Vrednovanje društvenog poduzetništva*. Završno izvješće o provedenom vrednovanju (WYG). Dostupno na: <http://www.esf.hr/wordpress/wp->

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

[content/uploads/2021/11/Zavrs%CC%8Cno-izvjes%CC%8Cc%CC%81e_vrednovanje-dru%C5%A1tvenog-poduzetni%C5%A1tva.pdf](#) (4. 5. 2022.)

7. Tišma, Sanja, Sanja Maleković, Daniela Angelina Jelinčić, Mira Mileusnić Škrtić, i Ivana Keser (2022) From science to policy: how to support social entrepreneurship in Croatia. *Journal of Risk and Financial Management* 15:23. Dostupno na: <https://doi.org/10.3390/jrfm15010023> (4. 5. 2022.)
8. Vojvodić, Ina, i Ružica Šimić-Banović. (2019) Analiza socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj s komparativnim osvrtom na regulatorni okvir. *Pravni vjesnik* 35: 105-134. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/file/326602> (5.5.2022.)
9. Vidović, Davorka (2019) Social Cooperatives in Croatia: The Emergence and Development of a New Type of Cooperative. U *Social Entrepreneurship in South East Europe: Three Countries Analyses* / Šimleša, Dražen (ur.). Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, str. 45-62

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054

KONTAKTI:

Ured: Brnaze 410, 21230 Sinj

Tel: +385 95 5765960

e-pošta: socialbiz@cerura.hr; d.ruralis@gmail.com

Internet stranica: www.socialbiz.cerura.hr

Više informacija o EU fondovima na: www.strukturnifondovi.hr i www.esf.hr

Sadržaj teksta isključiva je odgovornost Centra za ruralni razvoj CERURA HR

www.esf.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

**DIJALOGOM DO HRVATSKE
MREŽE ZA DRUŠTVENO
PODUZETNIŠTVO**

Kodni broj: UP.04.2.1.06.0054